

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov: **1/ J. Z.**, bytom Ž., korešpondenčná adresa: O. **2/ maloletého F. Z.**, nar. X., zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, proti odporcovi: **I. Š.**, bytom M. **o určenie otcovstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu**, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 17 C 40/2011, o dovolaní navrhovateľky 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 31. marca 2014 sp. zn. 8 Co 76/2014 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie proti výroku rozsudku Krajského súdu v Žiline z 31. marca 2014 sp. zn. 8 Co 76/2014, ktorým bol potvrdený prvostupňový rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom vo výroku o zamietnutí návrhu navrhovateľky 1/ na obmedzenie výkonu rodičovských práv odporcu k maloletému F. Z., **o d m i e t a .**

Rozsudok Krajského súdu v Žiline z 31. marca 2014 sp. zn. 8 Co 76/2014 vo výroku, ktorým bol potvrdený prvostupňový rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom v časti výroku o výživnom za obdobie od 14.07.2010 do 01.10.2011 **z r u š u j e** a vec v rozsahu zrušenia vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žilina (ďalej aj „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 29. mája 2013 č.k. 17 C 40/2011-450 určil, že odporca je biologickým otcom navrhovateľa 2/, ktorého zveril do osobnej starostlivosti navrhovateľky 1/, ktorá ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Odporcovi uložil povinnosť prispievať na výživu navrhovateľa 2/ výživným za obdobie od X. do 1. októbra 2011 sumou po 200,- € mesačne, za obdobie od 2.

októbra 2011 do 31. decembra 2012 sumou 170,- € mesačne a s účinnosťou od 1. januára 2013 sumou 230,- € mesačne so zročnosťou do konca kalendárneho mesiaca predchádzajúceho kalendárnemu mesiacu, za ktorý je povinný takto prispievať na výživu navrhovateľa 2/ k rukám navrhovateľky 1/. Odporcovi uložil povinnosť splácať nedoplatok výživného za čas od X. do 31. mája 2013 v sume 4.947,10 € v mesačných splátkach po 150,- € spolu s bežným výživným počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozhodnutia pod stratou výhody splátok. V odôvodnení rozsudku uviedol, že v časti úpravy výživného dospel k záveru, že zákonná vyživovacia povinnosť odporcu ako biologického otca voči navrhovateľovi 2/ je daná. Pri určení výšky výživného prihliadal súd prvého stupňa na príjem navrhovateľky 1/ v rozhodnom období, ako aj na to, že nemá ďalšiu vyživovaciu povinnosť, pričom vyčíslenie mesačných nákladov navrhovateľa 2/ v posudzovanom období špecifikované matkou v rozmedzí od 1.013,22 € do 1.391,90 € súd prvého stupňa nepokladal za primerané jeho veku a činnostiam a mal za to, že tieto vyčíslené náklady odôvodnených potrieb (vzhlľadom na majetkové pomery oboch rodičov) dieťa v jeho veku nie je schopné za mesačné obdobie ani spotrebovať. Súd prvého stupňa vzal na zreteľ tiež príjem odporcu a jeho manželky, s ktorou žije v spoločnej domácnosti, ako i na to, že odporca v čase narodenia navrhovateľa 2/ bol už ženatý, mal vyživovaciu povinnosť voči maloletému synovi M. Š.. Súd prvého stupňa uviedol, že zohľadnil aj poskytnutý príspevok odporcu navrhovateľke 1/ sumou 1.000,- €, kedy navrhovateľka 1/ bola na materskej dovolenke ako i skutočnosť, že v dobe po narodení sú síce náklady na vlastnú výživu maloletého dieťaťa najnižšie, v tejto dobe je však potrebné zabezpečiť tzv. výbavičku, ktorá je súčasťou odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa. Výživné za obdobie od X. do 1. októbra 2011 v sume 200,- € mesačne považoval za primerané odôvodneným potrebám navrhovateľa 2/ a možnostiam odporcu sa podieľať na vyživovacej povinnosti v tomto rozsahu. Pri určení výživného za obdobie od 2. októbra 2011 do 31. decembra 2012 vychádzal súd prvého stupňa zo zistenia, že v tomto období došlo k prechodu od kojeneckého veku dieťaťa do veku predprimárneho vzdelávania v materskej škole, zmenil sa spôsob života navrhovateľa 2/ ako i celá štruktúra jeho potrieb. Zohľadnil i skutočnosť, že navrhovateľka 1/ mala zdroj príjmu z pracovnej činnosti. Pri určení výživného za obdobie od 1. januára 2013 prihliadol súd prvého stupňa na skutočnosť, že uvedený dátum bol začiatkom dochádzky navrhovateľa 2/ do predškolského zariadenia a tiež na skutočnosť, že navrhovateľka 1/ nastúpila opätovne na rodičovskú dovolenku. Pokiaľ ide o príjem odporcu v rozhodnom období, súd prvého stupňa mal za to, že nedošlo k jeho výraznému zvýšeniu, kedy jeho priemerný čistý mesačný príjem predstavoval sumu 2.364,- €. Po

odpočítaní zákonnej vyživovacej povinnosti odporcu voči maloletým deťom a manželke, zo zostatku disponibilného príjmu vynakladá prostriedky na dochádzanie do zamestnania a zabezpečuje si bývanie mimo miesta trvalého bydliska. Za uvedenej situácie majetkové pomery odporcu podľa súdu prvého stupňa nedovoľujú tvorbu úspor pre oprávneného vo veku maloletého dieťaťa. Nedoplatok na výživnom, ktorý súd prvého stupňa za obdobie od 14. júla 2010 do vyhlásenia rozsudku, t.j. do 31. mája 2013 vyčíslil na sumu 4.947,10 €, povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 150,- € spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok. V zmysle ust. § 160 ods. 1 O.s.p. považoval súd prvého stupňa výšku určených splátok za zodpovedajúcu potrebám navrhovateľa 2/ ako i možnostiam odporcu.

Súd prvého stupňa doplnčiacim rozsudkom z 2. decembra 2013 č.k. 17 C 40/2011-511 doplnil rozsudok súdu prvého stupňa z 29. mája 2013 č.k. 17 C 40/2011-450 výrokom tak, že návrh navrhovateľky 1/ na obmedzenie výkonu rodičovských práv odporcu v rozsahu správy majetku a zákonné zastupovanie k navrhovateľovi 2/ zamietol. Súd prvého stupňa bol toho názoru, že maloleté dieťa (3 ročné) nie je schopné vytvárať si primeraný úsudok o svojich vzťahoch k rodičom a vyjadriť tak samostatne svoj názor, keď v danom veku u dieťaťa nie je výrazná citová preferencia niektorého z rodičov. Pozbavenie rodiča výkonu rodičovských práv je podľa súdu prvého stupňa najzávažnejším a najtvrdším zásahom do rodičovských práv a k zásahom do výkonu rodičovských práv a povinností dochádza, len ak nastane skutočnosť predvídaná zákonom a ak je to v záujme maloletých detí. V danom prípade súd prvého stupňa nemal preukázané také závažné zanedbanie rodičovských povinností odporcom (vyživovaciu povinnosť plní) pre naplnenie zákonných podmienok (hmotnoprávne podmienky) pre obmedzenie výkonu rodičovských práv a v konaní o určenie otcovstva nezistil také okolnosti, ktoré si vyžadujú vysloviť obmedzenie rodičovských práv a povinností u odporcu.

Odvolačný súd na odvolanie navrhovateľky 1/ a odporcu rozsudkom z 31. marca 2014 sp. zn. 8 Co 76/2014 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s doplnčiacim rozsudkom vo výroku, ktorým bol návrh navrhovateľky 1/ na obmedzenie výkonu rodičovských práv odporcu k navrhovateľovi 2/ zamietnutý. Zároveň potvrdil aj rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s doplnčiacim rozsudkom v časti výroku o povinnosti odporcu prispievať na výživu navrhovateľa 2/ výživným za obdobie od X. do 1. októbra 2011 sumou 200,- € mesačne so zročnosťou do konca kalendárneho mesiaca predchádzajúceho kalendárnemu mesiacu, za ktorý je povinný takto prispievať na výživu navrhovateľa 2/ k rukám navrhovateľky 1/.

Rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s dopĺňacím rozsudkom v časti výroku o povinnosti odporcu prispievať na výživu navrhovateľa 2/ výživným za obdobie od 2. októbra 2011 do 31. decembra 2012 sumou 170,- € mesačne a za obdobie od 1. januára 2013 sumou 230,- € mesačne so zročnosťou do konca kalendárneho mesiaca predchádzajúceho kalendárnemu mesiacu, za ktorý je povinný takto prispievať na výživu navrhovateľa 2/ k rukám navrhovateľky 1/, vo výroku o zameškanom výživnom a vo výroku o trovách konania, zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Tiež vyhlásil, že rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s dopĺňacím rozsudkom vo výrokoch odvolaním nenapadnutých, zostáva nedotknutý. Odvolací súd v odôvodnení uviedol, že po preskúmaní napadnutého rozsudku v znení jeho doplnenia i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že návrh navrhovateľky 1/ na obmedzenie výkonu rodičovských práv odporcu k navrhovateľovi 2/ nie je dôvodný a rozsudok súdu prvého stupňa v tejto odvolaní napadnutej časti potvrdil ako vecne správny. Uviedol, že ani podľa neho neboli v danom prípade naplnené hmotnoprávne podmienky obmedzenia výkonu rodičovských práv odporcu k navrhovateľovi 2/ v rozsahu žiadanom navrhovateľkou 1/. Za objektívneho stavu podľa neho nemožno vyvodiť záver, že bola v zmysle ust. § 38 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „Zákon o rodine“) naplnená základná podmienka pre vyslovenie obmedzenia výkonu rodičovských práv odporcu k navrhovateľovi 2/, t.j. že by takýto zásah bol v súlade so záujmom dieťaťa. Odvolací súd poznamenal, že k určitému obmedzeniu výkonu rodičovských práv odporcu došlo už tým, že súd prvého stupňa v poradí druhým výrokom určil, že navrhovateľka 1/ bude navrhovateľa 2/ zastupovať a spravovať jeho majetok. Odvolací súd vyhodnotil ako vecne správny aj rozsudok súdu prvého stupňa v časti o určení rozsahu vyživovacej povinnosti odporcu na navrhovateľa 2/ za obdobie od narodenia navrhovateľa 2/ do 1. októbra 2011. Určenie výšky výživného za uvedené obdobie v rozsahu 200,- € mesačne zodpovedá podľa názoru odvolacieho súdu oprávneným potrebám navrhovateľa 2/, ako i schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom odporcu. Stotožnil sa s názorom súdu prvého stupňa, ktorý pri určovaní rozsahu vyživovacej povinnosti odporcu za uvedené obdobie prihliadol najmä na vek navrhovateľa 2/ i na skutočnosť, že navrhovateľkou 1/ vyčíslené náklady odôvodnených potrieb navrhovateľa 2/ v jeho veku, nie je navrhovateľ 2/ schopný za obdobie jedného mesiaca spotrebovať. Poukázal na to, že i keď mal odporca v rozhodnom období pomerne slušný príjem, bolo nevyhnutné prihliadať i na skutočnosť, že v období vyššie uvedených rokov mal dve ďalšie vyživovacie povinnosti k deťom pochádzajúcim z manželstva a to k dospelému synovi M., ktorý bol v školskom roku 2009/2010 a v školskom

roku 2010/2011 študentom vysokej školy a tiež k maloletému synovi M., ktorý bol v uvedenom období žiakom II. stupňa základnej školy. Už len z hľadiska ich veku a nevyhnutných potrieb boli podľa odvolacieho súdu náklady odporcu na ich výchovu a výživu neporovnateľne vyššie ako na navrhovateľa 2/, ktorý dosiahol vek jedného roka dňa 14. júla 2011. Odvolací súd skonštatoval, že vzhľadom na uvedené skutočnosti a s prihliadnutím na vek navrhovateľa 2/ vyhodnotil výšku vyživovacej povinnosti odporcu za obdobie od narodenia dieťaťa do 1. októbra 2011 určenú napadnutým rozsudkom vo výške 200,- € mesačne za primeranú. Odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa v časti výroku o určení rozsahu vyživovacej povinnosti odporcu na navrhovateľa 2/ za obdobie od 2. októbra 2011 do 31. decembra 2012 v sume 170,- € mesačne a za obdobie od 1. januára 2013 do budúcnosti v sume 230,- € mesačne, vo výroku o zameškanom výživnom i v závislom výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie z dôvodu, že súd prvého stupňa nemal zistené rozhodujúce skutočnosti a to najmä aktuálne zárobkové pomery odporcu za rok 2012. Súd prvého stupňa podľa odvolacieho súdu pri určovaní rozsahu vyživovacej povinnosti za obdobie od 2. októbra 2011 bližšie neskúmal okolnosť, či odporcovi trvala vyživovacia povinnosť k synovi M. aj v čase od októbra 2011, nakoľko podľa výpovede odporcu mal M. ukončiť štúdium na vysokej škole v roku 2011.

Navrhovateľka 1/ podala voči prvým dvom výrokom rozsudku odvolacieho súdu dovolanie z dôvodu, že sa jej postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. Za takéto porušenie jej práva považovala nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu a rozhodnutia súdu prvého stupňa, nezaobranie sa jej argumentmi, nevykonanie potrebných dôkazov, ako aj neaplikovanie príslušných ustanovení Zákona o rodine a medzinárodného Dohovoru o právach dieťaťa, ktorým je Slovenská republika viazaná, v dôsledku čoho boli v oboch prípadoch vydané arbitrárne rozhodnutia a postupom súdov jej boli odňaté jej procesné práva.

Odporca sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Nakoľko v prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (pričom nejde ani o jeden z potvrdzujúcich rozsudkov uvedených v ustanovení § 238 ods. 3 O.s.p.), je nepochybné, že prípustnosť dovolania navrhovateľky 1/ z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nemožno vyvodiť.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale zaoberal sa i otázkou či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát). Rovnako je dovolací súd povinný zaoberať sa tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a to aj v prípade, že neboli účastníkom výslovne namietané, pokiaľ je dovolanie procesne prípustné.

Navrhovateľka 1/ existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo.

Navrhovateľka 1/ namietala, že postupom odvolacieho súdu sa jej odňala možnosť konať pred súdom pre jeho nepreskúmateľnosť, nakoľko ho považovala za nedostatočne odôvodnené, svojvoľné a arbitrárne.

Vzhľadom na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom súdu (ne) bola navrhovateľke 1/ odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), pričom podmienku prípustnosti dovolania v zmysle tejto procesnej vady konania posudzoval dovolací súd vo vzťahu k obom dovolaním napadnutým výrokom rozsudku odvolacieho súdu samostatne.

Podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva (napr. právo na doplnenie alebo opravu nesprávneho, neúplného alebo nezrozumiteľného podania, právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu, právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia a pod.).

I. Rozsudkom odvolacieho súdu, ktorým dovolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s dopĺňacím rozsudkom vo výroku, ktorým bol návrh navrhovateľky 1/ na obmedzenie výkonu rodičovských práv k navrhovateľovi 2/ zamietnutý, nebola odňatá možnosť navrhovateľky 1/ konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

K argumentom navrhovateľky 1/, že z rozhodnutia odvolacieho súdu nie je zrejmé, odkiaľ zobral nepravdivé skutočnosti o nemožnosti odporcu vytvárať si vzťah s maloletým, ako aj namietané nedostatočné odôvodnenie odvolacieho súdu týkajúceho sa tohto výroku, ako aj k absencia zdôvodnenia, prečo sa dovolací súd nezaoberal podstatným faktom, že odporca neuznal otcovstvo v dvoch konaniach vedených na súde prvého stupňa,

ako aj jej tvrdením, že nie je zrejmé, ako sa odvolací súd vysporiadal s ňou citovanými článkami Dohovoru o právach dieťaťa, dovolací súd uvádza, že rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorého súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) – porovnaj napr. rozsudok vo veci Garcia Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia.

V preskúmvanej veci, podľa názoru dovolacieho súdu, odôvodnenie potvrdzujúceho prvého výroku rozsudku odvolacieho súdu spĺňa požiadavky kladené na riadne odôvodnenie rozsudku v citovanom ustanovení § 157 ods. 2 O.s.p, tak z formálneho, ako aj z obsahového hľadiska, a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zjavne arbitrárny (svojvoľný). Odôvodnenie rozsudku v časti prvého výroku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia, jednotlivé časti odôvodnenia a ich obsahová (materiálna) náplň zakladá v súhrne jeho zrozumiteľnosť i všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, týkajúci sa prvého výroku rozsudku, dal odpoveď na relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

Súd účastníkovi neodníme možnosť konať pred ním ani tým, že nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných/ predložených dôkazov. Dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci (§ 132 O.s.p.).

Zároveň je potrebné osobitne uviesť, že § 237 O.s.p. spája prípustnosť dovolania výlučne len so závažnými procesnými vadami, a s výhradne tými, ktoré zakladajú tzv. zmätočnosť. Iné procesné vady (procesné vady inej povahy, než sú vady taxatívne vymedzené v § 237 O.s.p.) a tiež iné nesprávnosti než sú vady postupu súdu v konaní (napríklad nesprávnosti, ku ktorým došlo v rámci právneho/ skutkového posudzovania veci), nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia.

Keďže prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p. a v dovolacom konaní neboli zistené dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľky 1/ proti rozsudku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s dopĺňacím rozsudkom vo výroku, ktorým bol návrh navrhovateľky 1/ na obmedzenie výkonu rodičovských práv odporcu k navrhovateľovi 2/ zamietnutý, podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutou časťou rozsudku odvolacieho súdu z hľadiska jej vecnej správnosti.

II. Pri posudzovaní prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu vo výroku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s dopĺňacím rozsudkom v časti výroku o povinnosti odporcu prispievať na výživu navrhovateľa 2/ výživným za obdobie od X. do 1. októbra 2011 sumou 200,- € mesačne so zročnosťou do konca kalendárneho mesiaca predchádzajúceho kalendárnemu mesiacu, za ktorý je povinný takto prispievať na výživu navrhovateľa 2/ k rukám navrhovateľky 1/ (proti ktorým je inak v zmysle ustanovenia § 238 ods. 4 O.s.p. dovolanie neprípustné), dospel dovolací súd k názoru, že konanie pred odvolacím súdom pri rozhodovaní o výživnom za toto obdobie, je procesnou vadou vyplývajúcou z ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. postihnuté. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka konania na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia právom predvídaným spôsobom) odníma možnosť náležite, skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky s jeho

dôvodmi) v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov a teda sa mu odníma možnosť konať pred súdom.

Z odôvodnenia dovolaním napadnutého výroku rozsudku je zrejmé, že odvolací súd dospel k záveru, že súdom prvého stupňa určená výška výživného za uvedené obdobie v rozsahu 200,- € mesačne zodpovedá oprávneným potrebám maloletého dieťaťa, ako i schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom odporcu. Ďalej však už z dôvodov rozhodnutia odvolacieho súdu nie je zrejmé, z akého právneho predpisu vychádzal, keď za podmienku rozhodnú pre výšku výživného považoval schopnosť dieťaťa vyčíslené náklady spotrebovať. Tiež sa nedá zistiť, prečo odvolací súd posudzuje odporcov príjem za celý rok 2010 (priemerný mesačný príjem odporcu za rok 2010 predstavuje výšku 1.785,- €), keď výživné bolo určené až od X., nie už od januára 2010 (priemerný mesačný príjem odporcu za druhý polrok 2010 predstavuje výšku 1.901,84 €), pričom navrhovateľka 1/ túto skutočnosťou namietala už v odvolaní. Rovnako nie je zrejmé, či plnoletý M. bol alebo nebol študentom vysokej školy a ako sa odvolací súd vysporiadal s námietkou navrhovateľky 1/, že súd prvého stupňa pri vychádzaní z príjmu manželky odporcu nemal tento príjem zdokladovaný. Z rozhodnutia odvolacieho súdu sa tiež nedá zistiť, či odvolací súd pri určení sumy výživného vzal do úvahy aj majetkové pomery odporcu.

V naznačenom smere chýbajúce odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu vo výroku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s doplnčacím rozsudkom v časti výroku o výživnom za obdobie od X. do 1. októbra 2011, spôsobuje jeho nepreskúmateľnosť, majúcu za následok i jeho nepresvedčivosť, čím odvolací súd svojím postupom zaťažil konanie procesnou vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. a odňal navrhovateľke 1/ možnosť konať pred súdom. Uvedená skutočnosť, že došlo v konaní k procesnej vade podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne. Dovolací súd tak dospel k záveru, že dovolanie navrhovateľky 1/ je nielen procesne prípustné, ale aj opodstatnené a ďalej sa s vecnou stránkou dovolania nezaoberal. So zreteľom na to dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu vo výroku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s doplnčacím rozsudkom v časti výroku o povinnosti odporcu prispievať na výživu navrhovateľa 2/ výživným za obdobie od X. do 1. októbra 2011 sumou 200,- € mesačne so zročnosťou do konca kalendárneho mesiaca predchádzajúceho kalendárnemu mesiacu, za

ktorý je povinný takto prispievať na výživu navrhovateľa 2/ k rukám navrhovateľky 1/, zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a tiež o trovách dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. novembra 2015

JUDr. Ľubor Š e b o, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Vanda Šimová